

מעדני אשר

שאלות וחקירות בענייני פרשת השבוע | יו"ל ע"י מכון "מעדני אשר" - בית שמש

פרשת אחרי קדושים תשפ"א | גליון תתמ"ז (שנה י"ח)

האם יש איסור לקרוא לאחיו הגדול או לזקנו בשמו כיון שיש חיוב לכבדם? בפרשתן איש אמו ואביו תראו.

קימ"ל שולחן ערוך יורה דעה הלכות כבוד אב ואם סימן ר"מ איזהו מורא שלא יאמר את שמו של אביו.

יש לחקור האם לאחיו הגדול דקימ"ל דיש חיוב לכבדו האם אסור גם להזכיר את שמו וכן לזקנו דקימ"ל שחייב לכבדו או דילמא מותר.

הנה במנחת חינוך מצוה ל"ג כתב וז"ל כיון דכיבוד מסרו הכתוב לחכמים, א"כ באביו ואמו שייך בכיבוד שלא לקרוא אותו בשמו, אבל אחיו אפשר דאין זה בכלל כיבוד, ולא מציינו שיהיו נזהרים בזה כמו שמזוהרים באביו ואמו.

וכן כתב החיד"א בספרו ברכי יוסף יור"ד סימן ר"מ בשו"ת ברכה ס"ק י"ב, שאין חייב בכל סוגי הכיבודים לכבד את אחיו הגדול כמו אביו.

ובזה מיישב: הא דאיתא בגמ' כתובות ע"ו ע"ב כי אתא רמי בר יחזקאל אמר לא תצייתנהו להני כללי דכילי יהודה אחי וכו' ואיך היה מותר לקרוא לו בשמו הא יהודה אחיו היה גדול ממנו, אלא ש"מ דאין חייב לכבד את אחיו הגדולים, בכל מיני הכבודים שצריך לכבד את אביו.

וכן מביא רביה בספרו ככר לאדון ע"מ רצ"ב מהא דאיתא בגמ' שבועות כ"ח ע"ב דאבימי אמר לאחיה עיפא אישתבשת, אף שהיה גדול ממנו, חזינן שאינו חייב לנהוג בכל מיני כבוד.

ובמנחת סולת מצוה ל"ג כתב לפי מה שאיתא בש"ע יור"ד סימן ר"מ ס"ק ב' שהאיסור שלא לקרוא לאביו בשמו הוא מטעם מורא אב, ולא משום מצות כיבוד, א"כ מותר לקרוא לאחיו הגדול בשמו, משום שאח הגדול נתרבה בפסוק רק לענין כיבוד ולא לגבי מורא כמו שכתב בבית מאיר יור"ד סימן ר"מ ס"ק כ"ג, וכן כתב בים של שלמה קידושין סוף סימן י"ח ועייין בעיקרי הד"ט שמסופק בזה א"כ כיון שאין חיוב מורא לאחיו הגדול מותר להזכירו בשמו.

מעדני אשר: נראה לפי סברא הנ"ל גם לזקנו מותר לקרוא בשמו דאפילו לשיטות דחייב אדם בכבוד זקנו, ה"מ כבוד, אבל מורא לא מצאנו שחייב אדם במורא של זקינו.

מעדני אשר: ואפשר לדון דהרי הטעם שחייב אדם בכבודו זקינו, לכמה שיטות הוא משום דבני נפשו, הרי הן כבנים, א"כ לפי טעם זה מיסתבר שיש איסור לנכד לקרוא לזקינו בשמו כמו שאסור לקרוא לאביו.

ושמחתי כמוצא שלל רב: דבשו"ת דברי יציב אבן העזר סימן ק' כתב דלאבי אביו אפשר דשרי לקרוא בשמו, כי להמהרי"ק אינו חייב כלל לכבדו, ועכ"פ יש לומר דמותר לקרוא בשמו.

האם יש איסור לכתוב את שם של אביו כמו שיש איסור להזכיר בפה?
יש לחקור האם יש איסור לכתוב את שם של אביו כמו שיש איסור להזכיר בפה או דילמא רק בפה אסור להזכירו אבל בכתב מותר להזכירו בלא תואר.

הנה בשו"ת דברי חיים בהשטות לחו"מ סימן מ"ג הקשה לשיטות דבכל מילי אמרינן כתיבה כדבור א"כ איך חותמים אנשים שמותיהם ואת שמות אבותם במכתבים הרי אסור לאדם להזכיר שם אביו.

ומתריך: כיון שחותמים שמות אביהם כדי שידעו מי הם ליכא איסורא.

ומביא ראיה: מהא דאמרינן בגמ' גיטין פ"ז ע"ב דעדים חותמים אני פלוני בן פלוני ואם נימא דמשום כתיבה כדבור אסור לכתוב שם אביהם איך תקנו חכמים מילתא דאתי לידי איסורא, אלא ע"כ כיון דכונתם שידעו מי הם מותר, וכן מציינו בגדולי עולם שחתמו במכתבים שמות אביהם כגון הרמב"ם חותם עצמו משה בן מימון הרי אסור להזכיר שם אביו.

ובשו"ת התעוררות תשובה יור"ד סימן קכ"א מדחה דליכא ראייה משום דכיון דעדים חותמים משום תקון חכמים ליכא בזיון בזה, וחכמים דתקנו כן כדי שיהא נקל להם לחקור, ומה שהביא מהרמב"ם נמי ליכא ראייה משום דאביו היה אדם גדול הזכירו על דרך שמתכבד בו שהוא אביו משא"כ בסתם אדם א"כ ליכא ראייה להתיר.

חזינן בפירוש משו"ת דברי חיים דבכתיבה איכא נמי איסורא לכתוב שם אביו, וכן כן כתב בים של שלמה בקדושין ל"א ע"ב.

אבל רוב אחרונים חולקים על זה דבשו"ת יוסף אומץ סימן פ"ז וכן בספרו שו"ת ברכה סימן ר"מ כתב שמותר לכתוב שם אביו דלא הוא בזיון רק כשמזכיר את פיו, וכן בשו"ת עמק שאלה יור"ד סימן ס"ז וכן בשו"ת אגרות משה יור"ד ח"א סימן קל"ג כתבו דבכתיבה ליכא איסור להזכיר שם אביו, ולכן הרא"ש כותב כמה פעמים אשר בן יחיאל משום דליכא איסור בכתיבה להזכיר שם אביו וכן בשדה חמד ח"ג ע"מ 284 דן באריכות בזה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו האגון **שמואל דוד הכהן פרידמן** שליט"א בארא פארק - מח"ס שדה צופים לכבוד יומא דהילולא של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי יהא רעוא שתורתו תגן עליו להתברך בכל מילי דמיטב

גליון זה נודב ע"י ידידינו הרב **אברהם יהושע העשיל וואלף** שליט"א בארא פארק ובנו ידידינו הרב **חיים צבי וואלף** שליט"א בארא פארק לרגל שמחת היכנס נכדו ובנו כמר **שמואל** נ"ו לבריתו של אברהם אבינו יהא רעוא שבזכות זיכור רבבות יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו הנדיב הנכבד הרב **אברהם רייך** שליט"א ליקוד לעילוי נשמת אביו דודי היקר באנשים שעמד לימין המערכת בכל עת ועונה מעת הקמת המערכת ראש וראשון לכל דבר שבקדושה קיבל כל אדם בסבר פנים יפות שר החסד והתעוש חיוק ותמך אלפי לבבות נשברים בעין יפה שלוחא דרבנן נאמן בית רבה"ק לבית צאנז הנדיב הנכבד הרב החסיד המפואר **משה רייך** ז"ל נלב"ע בפתע פתאום י"ז אייר תשע"ח ל"ב בעומר ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו הרב **משה חיים מיללער** שליט"א בארא פארק לכבוד יומא דהילולא של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי יהא רעוא שתורתו תגן עליו להתברך בכל מילי דמיטב

גליון זה נודב ע"י ידידינו הנדיב הנכבד הרב **ישראל אפרים פישל ראטה** שליט"א ירושלים לעילוי נשמת אביו הרב החסיד המפורסם **חיים אלטר** בן הרב **ישראל אפרים פישל ראטה** ז"ל נלב"ע ט"ז אייר תשנ"ו ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו הנדיב הנכבד הרב **שאל מותיהו רוזנבערג** שליט"א מונטריאל לרגל שמחת אירוסין בנו ידידינו הבה"ח המופלג בתור"ש כמר **שלמה** נ"ו עב"ג בת הרב **יעקב הכהן פרידמן** שליט"א בארא פארק וברכת מול טוב לאביו ידידינו הרבני החסיד הרב **יחיאל מיכל רוזנברג** שליט"א יהא רעוא שבזכות זיכור רבבות יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

בפרשתן קדושים י"ט ג' איש אמו ואביו תראו.

וכי אפשר לדמות אליו?

בפרשתן קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלהיכם.

יש להקשות: לכאורה אינו מובן מהו נתינת טעם באומרו כי קדוש אני ג' כי איך יוכל האדם להדמות לבוראו יתברך מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא בורא כל העולמים והוא אין סוף ואין תכלית ומושלל מהשגה, כך מקשה ברבינו בחיי, וכן באוהב ישראל, וכן באור החיים הקדוש.

איכא כמה תרוצים:

א. כי דרך העולם איך שהילדים מתנהגים אומרים את החינוך הזה קיבלו בבית של ההורים שלהם, לכן אמר הקב"ה תתנהגו בקדושה כי אני קדוש וממני יש לכם ללמוד את דרכי הקדושה, ואם ח"ו לא תתנהגו בקדושה זה יגרם שידברו עלי, ולכן כתיב איש אמו ואביו תראו כמו שבילד איך שנתנהג זה גורם שיגידו עליו שלמד את זה מהוריו, ולזה מסיים את שבתותי תשמורו, כמו שהשבת מעיד על הקב"ה כן גם ההתנהגות שלכם, כך כתב ברבינו בחיי.

ב. ע"פ מה דאיתא בגמ' קדושין ל' ע"מ ב' שלשה שותפין באדם הקב"ה אביו ואמו, וא"כ כיון שהקב"ה שותף בכל גוף של אדם, והקב"ה בודאי קדוש, א"כ כל אדם צריך להיות קדוש, וזה כוונת הפסוק קדושים תהיו אתם יודעים למה כי קדוש אני ה' אלהיכם, ואני נמצא בכל אחד מכם, וממשיך התורה איש "איש אמו ואביו תיראו" ר"ל שכל אדם יסתכל ויירא מחלק אב ואם שיש בו שלא יבוא על ידי החלקים הללו לידי חטא חס ושלום, כך תירץ הרה"ק אוהב ישראל בפרשתן ע"ש מה שממשיך להסביר את המשך הפסוק.

וכן כתב הש"ל מסכת שבת פרק נר מצוה וז"ל והנה שלשה שותפין באדם, הקדוש ברוך הוא ואביו ואמו קידושין ל' ב' זהו שאמר 'קדושים תהיו כי קדוש אני.

ג. הלא תתמהו בשמעכם תהיו קדושים על כי קדוש אני ה' אלהיכם, כי תאמרו מה זו טענה ומה דמות נערוך לו יתברך עמנו, ומי ישמע לדבר הזה כי מה אנו מה חיינו, כי להבל דמינו לפני אדון הכל בורא כל העולמות כלם, ומאין ולאין נדמה לו להיות קדושים כמוהו, על כן מה עשה יתברך, הכתוב בתורה קדשים תהיו חסר וי"ו, ובמלה קדוש הטיל וי"ו, לומר אל תתמהו באמר לכם תהיו קדשים להדמות אלי, באמרכם כי הוא דבר בלתי אפשר לבעל חומר, כי הלא איני אומר תדמו אלי בעצם רק קדשים חסר וי"ו, כי קדוש מלא בעצם אני ה' לבדי ואין זולתי, כך תירץ באלשיך.

ד. עוד ירצה בנתינת הטעם כי קדוש וגו' פירוש ולפי ערך גדולת קדושתו יתברך צריכין להתקדש כי לצד שאנו מכינים עצמינו להשראת שכינה על ראשינו צריכין לשער גודל קדושתו יתברך כדי לעשות המוכן לדבר, כי אינו דומה המאכסן בביתו הדיוט, למאכסן שר וגדול וקל וחומר מלך, וקל וחומר בנו של קל וחומר מלך המלכים, וקל וחומר וכו' מלך העולם אשר לו המלוכה, שכל מה שיעשה עדיין ישנו בקום עשה כי אין שיעור די להצריך עשות, ולזה אמר

הנה באור החיים הקדוש הקשה: מדוע מתחיל הפסוק בלשון יחיד איש אמו ואביו וגומר בלשון רבים תראו, עיין גמ' קדושין ל' ע"מ ב'.

ומתרץ: נתכוון לומר כי כשהבן יהיה ירא מאביו גורם גם כן שבנו יהיה ירא ממנו.

וכותב כמה הסברים לזה:

איבעית אימא: למה שקדם בדברינו במקומות אחרים ויחי מ"ט ג' כי שורשי הקדושה ונגדיהם הנמצאים במוליד יעשו כיוצא בהם בנולדים. **ואיבעית אימא:** מדרך המוסר כי כשיראה הבן שאביו מזלזל בכבוד אביו יפקע כלילת מוראו גם כן ממנו, וכשאדם ירא מאביו וכו' הבן לוקח מוסר, גם ישרישו בנפש הבן בחינת מפעל הטוב, ונמצא מקיים ב' מוראים, והוא אומר איש לשון יחיד תיראו לשון רבים, כי במורא א' יראים ב', וזה אומרם אבות פ"ד מצוה גוררת מצוה:

וכן כתב אברבנאל שמות פרק כ' י"ב על הפסוק "כבד את אביך ואת אמך למען יאריכון ימיך" וז"ל הכוונה באמרו למען יאריכון ימיך אינו לענין השכר, אלא כאומר והנני מזהיר אותך על כבוד אב ואם, מפני שיאריכון ימיך על האדמה אשר ה' אלהיך נותן לך ויהיו לך בנים ובנות, ואם אתה תכבד לאביך ולאמך יכבדו אותך בניך בזקנתך כי הנה במדה שאדם מודד בה מודדין לו, וא"כ כבוד אב ואם אינו בלבד לתועלת הזקנים המכובדים כי גם הוא לתועלת הבן המכבד אותם כי גלגל הוא שחוזר בעולם ומפני שבאה הכוונה הזאת מסתתר ובודרך קצרה במקום הזה, לכן מרע"ה בסדר ואתחנן ביאר בה שתי הכוונות האלה באומרו דברים ט"ו למען יאריכון ימיך ולמען ייטב לך שביאר שתי הכוונות אשר זכרתי.

וכן כתב החיד"א בספרו חומת אגן פרשת כי תצא אות ד' בשם מהר"ם חביב ז"ל שמי שהוא סורר ומורה, גם בנו יוצא בן סורר ומורר מידה כנגד מידה, וענין זה הוא בדוק ומנוסה וגלוי לכל העמים, שכמו שהתנהג האדם עם אביו, כך מתנהגים בניו עמו, להרע או להטיב אין מחסור כל.

וכן כתב בפלא יועץ ערך כיבוד אב ואם וז"ל ויש בנים משחיתים שמזלזלים בכבודם ומצערים אותם צער בנפש ומקחים שני מולדיהם, ובפרט האיש הירא את ה' במצוותיו חפץ מאד והוא מיסר את בניו ואין שומעים בקולו ומכעיסים אותו על פניו, האיש הזה גדול צערו, כי קשה תרבות רעה בתוך ביתו ושניו יחרק ונמס, מר לו מר, אוי להם לבנים שכך גורמים לאביהם, אויה להם, אהה עליהם, אוי להם מיום הדין כי על הכל יביא אלקים במשפט על מה שעבר על דעת קונו ועל מה שעבר על דעת אביו ואמו וצער אותם ועל אשר גרם כעס לאביו בן כסיל ועל שהוא ממר לילדתו, ואוכל פרות בעולם הזה וכאשר עשה כן יעשו בניו לו, שמדה כנגד מדה לא בטלה, והקרן קימת לו לעולם הבא.

וכבר קדים דבר זה במדרש ילקוט איוב תתק"ז, וכן במדרש תנחומא בפרשתן מי הקדמני ואשלם לו, מי הוא שהקדים כבוד לאביו ולא נתתי לו בנים, ופירשו המפרשים מדרש תלפיות אות א' ענף אב ואם שהמכבד את אביו הקב"ה נותן לו בנים, כדי שיכבדו אותו, דמשום מדה כנגד מדה ראוי שיהיה לו בנים.

קול המעדנים

אפשר לשמוע כבר חלק מהדרשות של המשא הקודש בחו"ל
בית המדרש המרכזי בעלזא בארא פארק

ישיבת וינויץ בארא פארק

בית המדרש המרכזי צאנו שפע חיים בארא פארק

בית המדרש המרכזי צאנו יוניאן סיטי

תלמוד תורה צאנו מאנסי

א"ה בשבת הקרובה ידרוש הרב בארגון העולמי "וקרבנתנו"

מדוע החמיר רבי שמעון כל כך שלא לדבר דברים בטלים בשבת

הרי הוא המיקל הגדול בהלכות שבת?

איתא בירושלמי מובא בתוס' שבת ק"ג ע"ב דרבי שמעון היה לו אמא זקינה ודברה הרבה בשבת ואמר לה אימא שתקו שבת היום.

יש להקשות: מדוע החמיר רבי שמעון כל כך שלא לדבר דברים בטלים בשבת, הרי רבי שמעון הרי המיקל הגדול בהלכות שבת דסובר דבר שאין מתכוין מותר, ומלאכה שאינה צריכה לגופה פטור, ולא סובר ממוקצה, מדוע לגבי האי ענינא החמיר כל כך, מעדני אשר.

נראה לתרץ: בפשטות כיון הוה פסק ר' שמעון שצויו לשמור שבת כתוב בלוחות הראשונות משום דהקב"ה שבת בשבת צריכים אנו לשבות בשבת, א"כ אתי שפיר שהרי שבתת הקב"ה היו מדיבור, שהרי כל הבריאה היה ע"י דיבור כמו שנאמר בדבר ה' שמים נעשו, וביום השבייתה שבת מדיבור לכן אנו צריכים לשבות מדיבור לכן הקפיד רבי שמעון בר יוחאי שלא לדבר דברים בטלים בשבת שצריכים לשבות מדיבור דומיא דשבתת הקב"ה.

וכן איתא להדיא בגמ' ירושלמי שבת פרק ט"ו ה"ג א"ר אבהו שבת לה' שבות כה' מה הקב"ה שבת ממאמר, אף אתה שבות ממאמר.

וכן בפסיקתא פרשה כ"ג פסקא ג' אות ג' כתב שבת לה' אלקיך, רבי תנחומא ואמרי לה רבי אליעזר בשם רבי מאיר מה אלקיך שבת ממאמר אף אתה שבות מן המאמר.

וכן איתא בגמ' שבת ק"ט ע"ב אמר רבי אלעזר מנין שהדיבור כמעשה שנאמר בדבר ה' שמים נעשו.

וכתב במלא הרועים שם לבאר כוונת הגמ': כיון דכתיב את שבתותי תשמורו, והקב"ה ברא את העולם בדיבור כמו שכתוב בדבר ה' שמים נעשו, א"כ השביתה של הקב"ה היה של דיבור, א"כ לכן אנו צריכים לשבות מדיבור, עיי' שו"ת דברי יציב אור"ח סימן ק"ה.

השואל ומשיב בפרשת קדושים בספרו דברי שאול כתב לפי זה דבר נפלא להסביר כוונת הפסוק בפרשת קדושים "איש אמו ואביו תראו ואת שבתותי תשמורו" דהיינו שאע"פ שצריכים לכבד את האב ואת האם, אבל את שבתותי השביתה שלי של דיבור תשמרו דאם האב או האם מדברים דברים בטלים, מותר וצריך לומר ששבת היום ואסור לדבר דברים בטלים.

יש להקשות: א"כ מדוע צריך פסוק מיוחד בגמ' שבת ק"ג דאסור לדבר דברים בטלים וילפינן מודבר דבר, הרי מהא דצריך לשבות כמו הקב"ה ילפינן, כך מקשה במתא דירושלם שם בירושלמי, כן הקשה בשירי קרבן שם.

ותרצו: דמהכא הו"א דוקא דיבור שמביא לידי מעשה דוגמת דיבור הקב"ה, ולכן כתיב ודבר דבר דבכל ענין אסור.

מעדני אשר לפי זה בארתי: הא דאיתא בגמ' שבת ק"ח ע"ב מ' אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלים, והקשו האחרונים וכי עם ישראל לא שמרו עדיין אף פעם שתי שבתות, ולפי הנ"ל אתי שפיר דעיקר שביתה בדיבור וזוה מולזלין, ורבי שמעון בר יוחאי לשיטתו שהקפיד מאוד בדבר זה.

גליון זה נודב ע"י ידידנו הרה"ג עזריאל ברוך אהרנוביץ שליט"א בית שמש מחשובי המעירים במדור מכתבים למערכת לרגל שמחת הולדת נכדתו בת לחתנו איש החסד הרב משה צוביל שליט"א ממאנצ'סטר יהא רעוא שבוכות זיכוי רבבות יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה
גליון זה נודב ע"י ידידנו איש החסד והמעש הרב מרדכי מנדלסון שליט"א בית שמש לעילוי נשמת אביו הרב אברהם דב בן הרב נחמן מנדלסון ז"ל נלב"ע י"ז אייר תשס"ו ת.נ.צ.ב.ה. ולעילוי נשמת אשתו האשה החשובה מרת שיינע ע"ה נפטרה י" אייר ת.נ.צ.ב.ה.
גליון זה נודב ע"י ידידנו הרה"ג נחום יהודה שוורץ שליט"א וליאמסבורג לעילוי נשמת זקינו הרב החסיד רבי מאיר בן הרב יהודה ז"ל נלב"ע ט"ז אייר תשס"ו ת.נ.צ.ב.ה.
גליון זה נודב ע"י ידידנו הרב שלמה ראטה שליט"א בארא פארק לכבוד יומא הדילולא של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי יהא רעוא שתורתו תגן עליו להתברך בכל מילי דמיטב

מדור משיב כהלכה

מדור זה נודב ונערך ע"י ידידנו ר' מרדכי זיסקינד הגר שליט"א מנהטן
משיב כהלכה שינון ודיעת ההלכה - הלכות שבת
כל השאלות הם משריע ומשנה ברורה

א] חידה. איזה חילוק היה בין אהרן הכהן לשאר הכהנים גדולים, ומרומז בפרשתנו.

ב] חידה. היכן רמזו רק בית ראשון ולא בית שני, ומדוע?

ג] חידה. איזה תפילה היתה נעשית בין שתי הפרוכות?

ד] חידה. אשה שהיא טריפה, האם יש צד של קולא בדין עריות שלה?

ה] חידה. מתי יש צד למי מהאחרונים שלא נאמר הכלל דשואל שלא מדעת גזלן.

ו] חידה. במה כבוד אשת חבר חמור משל בעלה?

דיעת הלכות שבת

ז] השחלת שרוכים בנעליים, חידוד. ישראל מאיר בנו הקטן של הרב גרין ואוריאל בנו הקטן של הרב דויטש הוציאו בליל שבת, כל אחד בביתו, את השרוכים מהנעליים של אביו. לרב דויטש מותר להחזיר את השרוכים לנעלי ו לרב גרין אסור. מדוע? (לשניהם אותו סוג של נעליים ומדובר בהחזרת אותם שרוכים שהיו בנעליים בכניסת השבת).

ח] טלטול תנורי חמום, חידוד. בבית משפ' ויידר ובבית משפחת גורן דלק בשבת תנור חשמלי לחימום הבית, לאחר הסעודה בליל שבת רצה כל אחד מהם להעביר את התנור, בעודו פועל, ממקום האכילה לחלק אחר של החדר בה הוא התכוון לשבת וללמוד עם בניו. לרב ויידר מותר לעשות זאת, אך לרב גורן אסור, מדוע? (בשני התנורים לא היה חשש ששם עם העברתם ייצא התקע המחבר אותם לחשמל מהשקע בקיר).

ט] שינוי מצב של מתג כשאנו מחוברים לחשמל. שעון השבת בבית משפ' קלאוז כיבה את האורות והמזגנים בליל שבת בחצות, והיה אמור להפעילם בשבת בבוקר. הרב קלאוז רצה למנוע מהמזגן לפעול בשבת בבוקר, האם מותר לו ללחוץ על המתג של המזגן המחובר לקיר, בשעה שהמזגן לא פועל וחשמל לא מגיע למתג, כדי למנוע את הפעלתו מאוחר יותר ע"י שעון השבת?

י] נייעור מד חום. כאשר לקחה הגב' באום בשבת, את מד החום כדי למדוד האם יש חום לצבי יהודה בנה הקטן, ראתה שהכספית שבתוכו מראה על 39 מעלות חום. האם מותר לה לנער את מד החום כדי להוריד את הכספית ולאפשר לה את מדידת החום?

יא] סגירת כלי אשר יש בתוכו נמלים. ר' יוסי הכין לעצמו נס קפה בשבת בבוקר. כאשר פתח את הצנצנת אשר בה הסוכר ראה שיש בתוכה הרבה נמלים. האם מותר לו לסגור את צנצנת הסוכר?

כללי השתתפות

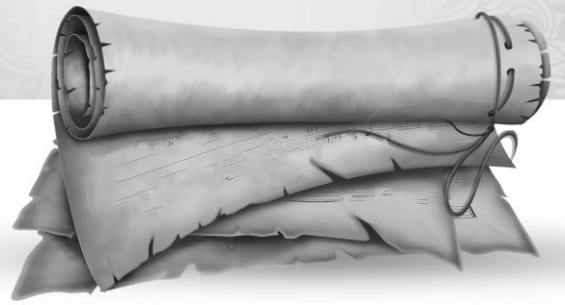
- כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה, יהיה הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
- כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכויו בהגרלה.
- כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה ייבדקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
- ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
- שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמו"כ שם מלא, כולל/ ישיבה. ועיר וטלפון וכמו"כ נא לציין על איזה פרשה השיבו. [לברורים פרטים נוספים בטלפון 0533154010 בשעות הערב בין 8:00 ל-9:00 בבד]. השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. -יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כי כך זה ייכנס בעוז"ה לספר שיצא לאור בעתיד בל"ג. -שאר עניני העלון לא שייכים לפקס או מייל או טלפון זה, אלא כמצויין במסגרת ע"ג העלון בעמ' ד'.

תשובות על עלון זה ניתן לשלוח עד ר"ח סיון

שמות הזוכים לחודשים שבט אדר ניסן

הרב ראובן גרינבלט שליט"א מודיעין עילית הבחור מאיר ברזובסקי נ"ל ישי' בית אברהם
הרב שלמה גליקסמן שליט"א ירושלים הבחור יוסף שרוגו נ"ל ישי' שובה ישראל ארגנטינה
הרב משה קורט שליט"א עפולה הבחור יונתן שיינמן נ"ל ישיבת חברון

מכתבים למערכת

איך יכול להיות שלמי שיש לו נגעים על גופו ולא על קירות ביתו זה צדקה גדולה עבורו
 מה שהקשתם בשם אחרונים על הא דאיתא בגמ' ערכין י"ב על הפסוק צדקתך כהררי אל, אלו נגעי אדם, מאשפך תהום רבה, אלו נגעי בתים, דקשה האיך יכול להיות שזה יותר צדקה שיש לו נגעים בגופו מאשר נגעים בביתו, והרי גופו של אדם חביב לו יותר מהכל, וביארם בכמה אופנים.

הגאון גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א מח"ס "גם אני אודך" ו"פרסם יוסף החדש" על המועדים
 נראה עוד לבאר ב"ה כשיש נגעים על גופו, הוא מתבייש, שכולם רואים זאת, ועושה תשובה, וזה צדקה גדולה על הצייל נפשו.

הרה"ג יעקב ישראל מייזנער שליט"א לונדון
 נראה לתרץ, ע"פ מה דאיתא במדרש שבת י"ד ה' א"כ בעל הרחמים נוגע בפגשות תחילה, שבתחילה באים נגעים על ביתו, ואם חזר בתשובה די לו בחליצת האבנים המנוגעות, ואם לא, צריך לנתן את ביתו, ואם עדיין לא חזר בו הרי הן באין על בגדיו, ואם לא חזר בו, הרי הם באין על גופו, ע"ש. הרי מבוואר שצדקה עושה הקב"ה עם האדם בנגעי גופו, שאינם מביאים עליו מיד אלא קודם הוא מביאם על ביתו, כדי שיחזור בתשובה.

האם יש איסור להתפלל על מצורע שיתרפא משום דמבטל נעם שזה איסור
 מה שהבאתם מהכלי חמדה תזריע, אות ד' דלכן משה רבינו לא התפלל מקודם להקב"ה שתתפא מרים מהצרת טרם בקשת אהרן, כיון דמשה רבינו זר היה והיה מוטל עליו לקיים הפסוק דהשמר בנגע צרת לשמור ולעשות ככל אשר יורו אתכם ההננים, והקשה הרי נאמר שרבים יבקשו, ות' דזה נאמר קודם הליכה לכהן ולא אח"כ ונשאר דעדיין צ"ע.

הרה"ג עזריאל ברוך אהרנוביץ שליט"א קרית חסידים בית שמש
 נראה לענ"ד ליישב ע"פ דברי מרן החת"ס ז"ל ע"ה שהק' קוש"י דומה שכיון דאין חבוש מתיר עצמו מבית האסורין ברח"ה א"כ מדוע אצל ישמעאל נאמר שיפה תפילת החולה מתפילת אחרים ות' החת"ס בדרשות לח' תמוז וכן בדרוש לז' אדר תקנ"א ונביא תמצית הדברים בהקדם הקוש"י אך שייך שינוי רצון אצל הש"ת כמו"כ צ"ב מ"ש ב"ה המתפלל צריך שיחלה עצמו עליו ובי' החת"ס דהואיל דכל ישראל נפש א' נמצא כאלו מתפלל בפיו שירפא מכאב אצבעו ועי"ז יתקבל תפילתו כאלו התפלל ע"ע, וכן מ"ש ב"ה קט"ו מי שיש לו חולה וכו' ילך אצל חכם ויתפלל עליו ג"כ באופן הנ"ל, אבל המבוא ת"ח ש"ע"ו נאמר שבת קט"ו דאין רפואה למכתו לא יועיל כי אינו מאמין שהחכם הוא הראש והוא החולה הוא בגללים, ומיושב הכל, כי הגר וישמעאל שהם אוה"ע הם לא נפש א' כמו כלל ישראל ויותר שפיר שהוא יתפלל ע"ע, אבל בחולה ישראל ר"ל שפיר יותר שאחרים ודאי חכם יבקשו עליו כי כל ישראל נפש אחד, ומעתה יתיישב הכל כמין חומר, ודאי במצורע דאיירי בישראל ילפי מטמא טמא יקרא שאחרים יתפללו עליו אבל בישמעאל ואוה"ע יותר עדיף שיתפלל ע"ע. ולגבי הקוש"י של הכלי חמדה מדוע דשרה"ע התפלל על מרים רק אחרי שאהרן ביקשנהו גם יתיישב על נכון, דאילו מרים דיברה במשה ודונה כמבוא ת"ח שאין מכה לרפואתו ולא שייך לבקש ממשה שיתפלל אלא ביקשה מאהרן שיבקש ממשה שיתפלל עליה וא"כ לא נצטרך לדחוק שקודם הליכה לכהן יש איסור דודאי אין שום איסור כ"ז שלא ביזת ת"ח ואז יבקשו מאחרים ולחכם שיתקבלו תפילתם.

הרה"ג נפתלי טסלר שליט"א מאנסי
 לולי דבה"ק היה אפשר לומר דאף דאסור להסיר הנגע, אבל ע"י תפילה מותר, כענין שמצינו בר"ן גדרים מ, א ד"ה אין שמונת להתפלל על החולה שמצטער הרבה שימות, מהא דמצינו בגמ' סוטה ק"ד א' ששפחתו של רבינו הקדוש התפללה עליו שימות, אף דבוודאי אסור לעשות מעשה, וכן הוא בגמ' תענית כ"ג א' דחוני המעגל התפלל שימות משום דאו חבירו או מיתותא, וכן הוא בירושלמי שבת פ"ט ה"ב שרב אדא בר אהבה התפלל על בנו שימות. ואכן ראינו לדבר מהא דאמרו בגמ' סוטה פ"ט א' סוטה ל"ב ב' וטמא טמא יקרא, צריך להודיע צערו לרבים ורבים יבקשו עליו רחמים. הרי דמותו להתפלל.

המקום אין מציאות של נגעי בתים כיון שפ"פ הטבע זה לא יכול להיות הרי נגעי בתים זה נס
 מה שהקשתם בשם הגר"ח קייבסקי שליט"א דאם נאמר כשיטות הראשונים דנגעי בתים זה נס ולא ע"פ הטבע, איך אמרין בגמ' סנהדרין ע"א א' דבית המנוגע לא היה ולא עתיד להיות, כיון שזה דבר בלתי מציאותי, וקשה הרי כל הנגעים זה נס, ומניחו בצ"ע.

הגאון המפורסם רבי שמאי קהת גורא שליט"א חבר הבד"צ קהילת מחזיקי הדת, אהבת תורה, בית הוראה דשיבת מיה, לשכת הפוסקים ביתר עילית, אוצר הפוסקים סווראן, קנין תורה פגמתי ירושלים (כדור)
 נראה לתרץ, דלא קודם וקודם נפרש אמאי בית המנוגע לא היה ולא עתיד להיות, ונראה הפשט דרבי אליעזר סבירא ליה דבעינן שיהא אורך הנגע שתי גריסין ורוחב גריס אחת בקרן זוית בשתי כתלים ובכל קיר היה גריס אחד ולא יהא הפסק באמצע הנגע, ובשתי קירות בכל פעם יש הפסק קטן בהזיות באמצע הנגע, ואפילו אם סיד שם סיד בקרן זוית ולא יהיה הפסק גם כן לא מהני דבעינן דכל הנגע יהיה על האבן, וא"כ מה ששייך שיעשה הקב"ה נס שיהא נראה נגע אחד אפילו אם יהא נראה המציאות הוא דיש הפסק בין האבנים שהם בקרן זוית ובעינן שיהא נראה נגע אחד במציאות רק על האבנים ממש ולא על דבר אחר, משום הכי היה ולא יהיה נגע צרעת בתים.

איזה יותר יש לספר בשבחן של צדיקים הרי איתא בגמ' שיש איסור לספר שבחים על אנשים
 מה שהקשתם בשם שו"ת חתם סופר על מה שמכח העולם משבחים צדיקים, הרי איתא בגמ' ערכין ט"ז ע"א תני רב דימי אחיה דרב ספרא לעולם אל יספר אדם בטובתו של חבריו, שמתוך טובתו בא לידי רעתו, ושלמלא לשיטת הראשונים שהאיסור זה רק בפני השונאים אתי שפיר, אבל לשיטת הראשונים שבכל גוונא אסור איהו היתר יש לספר בשבחן של צדיקים, ותרצתם בכמה אופנים.

הרה"ג שלמה אלעזר מנחם שפילמאן שליט"א מבצר הכוללים ק"ק קרית יואל מאנארא
 נראה לתרץ, עפ"י מה שכתב בשו"ת מהר"ם שייך אית' סופ"א דנחית ליישב גידון דומה שמפרסמן עושה מצוה, ומבאר המדרש וקרא סו"ד ח' ב"ה נבך בפרשת השבוע ספ"א בראשונה היו הנביאים כותבין את העושי מצוה, ועכשיו מי כותבן, ואליהו הנביא ומשיח, והקב"ה חותם על ידיהן, וצ"ב, וכתב לפרש עפ"י ש"מ שאמרו"ל בבי' הנ"ל, דיש איסור לספר בשבחן של אדם, שע"ז יתעוררו השונאים לספר בגנותו, והביאו המג"א לדינא דספיקא ספיקא ולפ"י"ו לכא"ו יש לנו לאסור לאדם לכתוב את שמו על דבר שנדר או נדב לשמיה דבר יפה ומאהר, שמסתמא שכ"ח שיש שונאים לאדם ויקנאו שבה הזו ויספרו בגנותו עי"ז, וביאם ודאי לשה"י, ואיך פסקו בשו"ע ירו' סי' רמ"ט סי' י"ג דראוי לפרסם לעושי מצוה, דהיינו לפרסם בריבים, והרי מסתמא ל"ל שונאים, אמנם הרי אנו מחוייבים לקנות בכל יום ויום על ביאת משיח צדקינו וביאת אליהו שיבוא לפנינו, כמו שאנו אומרים בכל יום אני מאמין וכו', שאנו מחכים בכ"ז שיבוא, ואמרו"ל ע"ה פ"ח סי' א"ן אליהו בא אלא להפסיק עושה הטוב לא גרם הלישנא בישא אלא עונותינו גרמו, וממשיך ועוד ששהי יתעוררו עי"ז לדבר בגנות עושי המצוה, כיון שאנו מצפים בכל יום שיבוא משיח, ואליהו יבוא לפנינו כמאה"כ ס"א ג"כ הגנה אנכי שולח לכם את אליהו לפני בא יום ה' וכו', ואם ח"ו יגרמו עונותינו שלא יבוא במהרה, מ"כ"מ המפורסם עושה הטוב לא גרם הלישנא בישא אלא עונותינו גרמו, וממשיך ועוד ששהי עיקר טעם שאסרו חז"ל לספר בשבחן לפני שונאו משום שע"י הקנאה שיש לשונא על הטוב שעשה, עי"ז יתעורר לספר בגנותו, אבל באמת אם ישים אל לבו לא יקנא, דקנאה שייך בדבר שאינו יכול לעשות ולהיות כאיש ההוא, ושאיין לו חלק באותו דבר, אבל לענין מצוה כל ישראל נהנים בזכות המצוה, וכל יחיד ויחיד ואפי"ן אין ביכולתו אם הוא רוצה באמת ומתאוה לעשות מצוה ההיא הרי אמרו"ל ב"ה פ"ח סי' א"ן חישב לעשות מצוה ונאנס ולא עשהה, הקב"ה מחשב עליו כאלו עשהה, וא"כ מה לו לקנאות, והרי גם זה הוא כאלו עשה המצוה, ואין מקום לקנאות את חבריו ולערער עליו לספר עי"ז בגנותו, ולכן שפיר נקבע הדין בשו"ע אף בומה"ז דראוי לפרסם לעושי מצוה, וזה כוונת המדרש בראשונה הנביאים כתבו המצוה, ועלילהם לא פקפק שום אדם, כי הכל ידעו כי הכל מכתב מיד ה' עליהם השכל, אבל עכשיו מי כותב דאפי"ן א"כ כותב צדיק, ויפרסם את עושי הטוב, הרי יתרעמו עליו ויש לחוש ללה"ה, ועי"ז שאלו במדרש מי כותבן, והשיבו, ואליהו ומשיח, דהיינו התקווה מה שאנו מחכים בכ"ז שיבואו, זה המתיר לנו לכתוב שמו של עושי הטוב, והקב"ה שמו הגדול הוא חותם על ידיהן, היינו זה שהקב"ה מחשב ומצרף מחשבה טובה למעשה, זה המתיר לכתוב זכיות ומעש"ט דאז לא שייך קנאה, דהאי א"כ הוא ורצה באמת ובלב תמים לעשות ג"כ הטוב ההוא, הרי חשוב כאלו עשהו, וממילא לא שייך קנאה וא"כ יש לנו היתר לפרסם עושי הטוב, לפי הנ"ל אתי שפיר, דגם במספר שבחן של צדיקים שייך כל הני מילי שאין לחוש שיעורר קנאה על מעשיהם הטובים ויבואו לספר בגנותו, חדא דמחכיך כל שעה לביאת משיח, והוא עשהו שלום, ואם לא יבוא, אגן לא גרמא הלישנא בישא בספור שבחן, רק עונותינו גרמו, ושנית, דלא שייך קנאה על מעשיהם הטובים, דאם חפץ יוכל לעשות כמעשהיך [שזהו באמת תכלית כל ספור שבחן], ואם אינו ביכולתו ומתאוה לכך, הקב"ה מחשב לו כאלו עשהו דחישב ונאנס מעו"כ כאלו עשהו, וממילא לא שייך קנאה, וניתן לספר שבחן של צדיקים.

<p>גליון זה נודב ע"י ידידיו הרב יוסף רוזנברג שליט"א בארא פארק לכבוד יומא דהילולא של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי היא רעוא שתורתו תגן עליו להתברך בכל מילי דמיטב</p>	<p>גליון זה נודב ע"י ידידיו הרה"ג ידידיה עמסאל שליט"א בארא פארק לכבוד יומא דהילולא של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי היא רעוא שתורתו תגן עליו להתברך בכל מילי דמיטב</p>	<p>גליון זה נודב ע"י ידידיו הרב דוד יהונתן קרעש שליט"א ליקוד לרגל שמחת הולדת נכדתו בת לבנו ידידיו הרב יעקב שליט"א בארא פארק וברכת מזל טוב לאביו ידידיו הרב מנחם מנדל שליט"א היא רעוא שבכותב זיכור ורבות יזכה לירושת נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה</p>
<p>גליון זה נודב ע"י ידידיו הרב יצחק שמעון אסטריוו שליט"א בארא פארק לכבוד יומא דהילולא של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי היא רעוא שתורתו תגן עליו להתברך בכל מילי דמיטב</p>	<p>גליון זה נודב ע"י ידידיו הרב צבי אריה פרידמאן שליט"א פלטבוש לעילוי נשמת אמו מרת רבקה בת הרב שמעי' ע"ה נלב"ע ח' אייר ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>גליון זה נודב ע"י ידידיו הרב מנחם ליפמן שליט"א פלטבוש לעילוי נשמת אביו הרב חיים מאיר בן הרב מנחם מנדל ז"ל נלב"ע ה' תמוז תשנ"ח ת.נ.צ.ב.ה.</p>
<p>גליון זה נודב ע"י ידידיו הרב ישראל חיים גנעוד שליט"א מאנסי לכבוד יומא דהילולא של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי היא רעוא שתורתו תגן עליו להתברך בכל מילי דמיטב</p>	<p>גליון זה נודב ע"י ידידיו הרב ראובן וואלף שליט"א בארא פארק לכבוד יומא דהילולא של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי היא רעוא שתורתו תגן עליו להתברך בכל מילי דמיטב</p>	<p>גליון זה נודב ע"י ידידיו הרב משה ליפשיץ שליט"א בארא פארק לכבוד יומא דהילולא של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי היא רעוא שתורתו תגן עליו להתברך בכל מילי דמיטב</p>

לתרומות לזיכור רבבות ברחבי תבל ניתן להתקשר: 053-3166560

0527643021@gmail.com